

26.

ZROZUMIEĆ HINDUISTĘ

Cele lekcji – wymagania ogólne

- ♦ zapoznanie z religią pochodzącą z innego kręgu kulturowego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- ♦ wymienia i wyjaśnia kluczowe pojęcia związane z hinduizmem;
- ♦ dokonuje krótkiej charakterystyki hinduizmu;
- ♦ prezentuje pogląd na hinduizm z pozycji chrześcijanina.

Wartości

- ♦ szacunek w relacjach międzyludzkich;
- ♦ otwartość na inne kultury i religie.

Propozycja realizacji

Wprowadzenie

Metoda – dialog z uczniami. Nauczyciel rozmawia z uczniami na temat hinduizmu, odwołując się do ich wiedzy i doświadczenia. Przykładowe pytania do nawiązania dialogu:

1. Przedstawiciele jakich religii można spotkać w Polsce?
2. Z przedstawicielami jakich religii mieliście kontakt w swoim życiu?

Nauczyciel zapisuje nazwy różnych religii na tablicy i podkreśla nazwę tej religii, która będzie przedmiotem wspólnej refleksji na lekcji.

Podsumowanie: hinduizm jest religią dominująca w Indiach, zaś w świecie jest na trzecim miejscu pod względem liczby wyznawców (po chrześcijaństwie i islamie). Warto zapoznać się z religią, pochodzącą z innego kręgu kulturowego, ale mającą tak wielu wyznawców – ok. 1 mld, co stanowi 15% wszystkich ludzi (chrześcijaństwo 2,2 mld wyznawców, co stanowi 32% ludzkości; islam 1,6 mld, co stanowi 23% ludzkości, zaś czwartą religią świata jest buddyzm, mający ok. 500 mln wyznawców, co stanowi 7% całej ludzkości – <https://www.pewforum.org/>

2012/12/18/global-religious-landscape-exec/ – dostęp: 21.01.2020). Znając kulturę i religię danego człowieka, łatwiej jest go zrozumieć, nawiązać z nim dialog oraz współpracować.

Nauczyciel wyświetla na slajdzie lub pokazuje na wydruku papierowym symbole najważniejszych religii świata, koncentrując się na symbolu hinduizmu (załącznik 1). Informuje, że celem lekcji jest poznanie podstawowych idei i założeń tej religii.

Rozwinięcie tematu

Metoda – praca z podręcznikiem. Nauczyciel prosi ucznia o przeczytanie na głos zamieszczonej w podręczniku wypowiedzi 17-letniej Marty (tekst z ramki *Listy, opinie*, s. 151).

Nauczyciel stawia kluczowe pytanie (zamieszczone w podręczniku): Czy rzeczywiście nie ma żadnego problemu w tym, o czym pisze Marta? Informuje, że odpowiedź na to pytanie będzie możliwa dopiero pod koniec lekcji.

Metoda – praca z podręcznikiem. Nauczyciel dzieli uczniów na kilka grup. Każda grupa szuka w podręczniku odpowiedzi na jedno pytanie:

Grupa I. Jak nazywają się wielcy bogowie hinduizmu?

Grupa II. Co oznaczają pojęcia „karma” i „reinkarnacja”?

Grupa III. Jakie cele życia hinduizm ukazuje swoim wyznawcom?

Grupa IV. Dlaczego hinduiści nie jedzą mięsa?

Podsumowanie: obiektami kultu w głównych odłamach hinduizmu są trzej wielcy bogowie: Brahma, Wisznu i Śiwa. Są oni filozoficzną abstrakcją, która w życiu religijnym nie ma wielkiego znaczenia. Brahma bywa przedstawiany jako czterogłowy mężczyzna – Stworzyciel. Zaś Wisznu – Opiekun – przedstawiany jest zwykle z czterema rękami, w których trzyma dysk, lotos, muszlę i pałkę. W jednym ze swych wcieleń pojawia się on jako Kriszna i udziela pouczeń filozoficznych. Śiwa, także przedstawiany jako mężczyzna o czterech ramionach, to Niszczyciel, który budzi grozę. Nosi naszyjnik z ludzkich czaszek, a w czterech rękach trzyma trójząb, łuk i bęben.

Karma obok reinkarnacji należy do podstawowych pojęć w hinduizmie. W tym pojęciu zawiera się prawo przyczyny i skutku. Otóż według wierzeń hinduistów postępowanie człowieka w jednym wcieleniu wpływa na jego przyszłe wcielenie. Im lepsze jest postępowanie, tym godniejsze będzie następne wcielenie.

Celem życia wyznawców hinduizmu jest uwolnienie się od cyklu powtórných narodzin. Ten stan można osiągnąć drogą uczynków, poznania, oddania i kontemplacji.

Reinkarnacja jest poglądem, według którego dusza po śmierci ciała może się wcielić w nowy byt (dziecko, zwierzę, roślinę), czyli człowiek może się odrodzić

w innym ciele. Trzeba postępować zgodnie z zasadami moralnymi, by móc wznosić się wyżej w kolejnych narodzinach.

Hinduiści nie jedzą mięsa, ale warto wiedzieć, że dla wyznawców hinduizmu krowa to święte zwierzę, które traktują z wielką czcią. „Święte krowy” mogą chodzić po ulicach i są nietykalne.

Metoda – analiza Pisma Świętego. Nauczyciel prosi jednego ucznia o przeczytanie na głos fragmentu Rdz 1, 26-30 (z ramki *Trzeba bardziej słuchać Boga*, s. 153) i stawia pytanie: Jakie przesłanie Boga do człowieka zawiera ten tekst?

Nauczyciel proponuje jeszcze bardzo uważne wsłuchanie się w słowa św. Pawła z Listu do Rzymian: 14, 1-3.20 – sam czyta głośno fragment Pisma Świętego. Stawia pytanie: Jaką naukę przekazuje chrześcijanom św. Paweł, wielki apostoł Kościoła katolickiego?

Podsumowanie: dbałość i troska o zwierzęta i rośliny jest obowiązkiem człowieka. W księgach Pisma Świętego znajdziemy wypowiedzi zabraniające niehumanitarnego zabijania i znęcania się nad zwierzętami (np. Wj 23, 5; Pwt 22, 6-7.10; 25, 4). Warto dodać, że w duchowości chrześcijańskiej zawsze wysoko cenione było zarówno powstrzymanie się od spożycia mięsa, jak i od aktu zabijania. W jednym z bardzo ważnych dokumentów Kościoła katolickiego o nazwie *Deklaracja o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich* jest jednoznaczne stwierdzenie o potrzebie szacunku wobec wyznawców innych religii.

Zakończenie

Nauczyciel proponuje uczniom, aby sami wyprowadzili jeden wniosek, który wynika ze wszystkich przeprowadzonych na lekcji refleksji i analiz. Wniosek ten będzie próbą odpowiedzi na kluczowe pytanie postawione na początku lekcji.

Notatka

Celem, jaki pragnie osiągnąć każdy wyznawca hinduizmu, jest uwolnienie się od kołowrotu wcieleń. Cel ten według tej religii może być osiągnięty różnymi drogami.

Korelacja z edukacją szkolną

- ♦ język polski – czytanie i słuchanie, analiza i interpretacja tekstów, tworzenie wypowiedzi;
- ♦ wiedza o kulturze – analiza i interpretacja zwyczajów religijnych;
- ♦ filozofia – problematyka etyczna w kulturze hinduizmu;
- ♦ wiedza o społeczeństwie – pluralizm kulturowy.